23/01/2020

Όχι στην κατάτμηση της Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

Με κατηγορηματικό τρόπο, για πρώτη φορά, ο Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας, κ. Μακάριος, απέκλεισε ξεκάθαρα το ενδεχόμενο κατάτμησης της Αρχιεπισκοπής, σε μητροπόλεις, κατά το πρότυπο της Αρχιεπισκοπής Αμερικής.

Τη σχετική δήλωση έκανε σε αποκλειστική συνέντευξη, που παραχώρησε στο Ελληνικό Πρόγραμμα της SBS, και ειδικότερα στο Διευθυντή του προγράμματος Θέμη Καλλό.

Μεταξύ άλλων, ο κ. Μακάριος, αναφέρθηκε εκτενώς στην προτεραιότητα προσέλκυσης της νεολαίας στους κόλπους της εκκλησίας. Επιπλέον, σημείωσε τις προσπάθειες δημιουργίας κέντρων απεξάρτησης ατόμων εθισμένων σε ουσίες, και αποκάλυψε ότι στη Μελβούρνη τα σχέδια προχωρούν γρηγορότερα μετά από σημαντική δωρεά του ομογενή επιχειρηματία Νίκου Ανδριανάκου.

Επίσης, σημείωσε ότι αποδίδει μεγάλη βαρύτητα και στην ίδρυση αγγλόφωνων ενοριών.

Ίσως, κατά τα πρότυπα, και των ΗΠΑ, όπου οι περισσότερες ενορίες είναι αγγλόφωνες, και όλα τα ιερά μυστήρια πραγματοποιούνται αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα.

Επιπρόσθετα, ο Αρχιεπίσκοπος δεν δίστασε να εκφράσει τη δυσαρέσκεια του για

την ποιότητα των εγκαταστάσεων της Θεολογικής Σχολής του Αποστόλου Ανδρέα, προαναγγέλλοντας παράλληλα τη δημιουργία νέου κτιριακού συγκροτήματος, γεγονός που θα επιτρέψει, την ανακαίνιση και συνολική αναδιάταξη χώρων στα γραφεία της Αρχιεπισκοπής στο Σύδνεϋ.

Ακολουθεί όλη η συνέντευξη

Έχετε «οργώσει» την Αυστραλία, έχετε πάει σε όλα τα μεγάλα κέντρα εκτός από το Hobart. Πότε προγραμματίζετε αυτή την επίσκεψη?

Οφείλω να ομολογήσω δεν έχω πάει όχι επειδή τους θεωρώ πολίτες ή πιστούς δεύτερης κατηγορίας, αυτό πιστεύω είναι αυτονόητο. Προγραμμάτισα την επίσκεψη όταν οι φωτιές ήταν σε έξαρση και κινδύνευε το μοναστήρι της Παντανάσσης επομένως άλλαξα το πρόγραμμά μου. Επέστρεψα επειγόντως στην έδρα μου για να είμαι κοντά στους πατέρες και να έχω επίβλεψη του τί γίνεται. Τη δεύτερη φορά προγραμματίσαμε να πάμε 2-4 Ιανουαρίου, είχαμε και επικοινωνία με τους ιερείς και τον πατέρα Τιμόθεο . Ο ίδιος μας πήρε και μας είπε δεν υπάρχει χώρος να μείνετε, ούτε ένα δωμάτιο σε ξενοδοχείο επομένως αναβάλλαμε και πάλι. Αύριο φεύγω για Μελβούρνη έχουμε το συνέδριο της νεολαίας, μετά για Κωνσταντινούπολη και με την επιστροφή μου έχω προγραμματισμένο ταξίδι για Βρισβάνη, θα σταματήσω στην Πέρθη μάλλον για να ενθρονίσω τον νέο ηγούμενο στο μοναστήρι, μετά μερικές μέρες στο Σύδνεϋ και στη Βρισβάνη για το συνέδριο της Κουινσλάνδης. Μετά θα επισκεφθώ ένα απομακρυσμένο χωριό, το Innisfail, και θα λειτουργήσω εκεί. Έχουνε και επετειακές εκδηλώσεις και οι άνθρωποι είναι ενθουσιασμένοι που θα πάω. Είναι από τους πρώτους ναούς που χτίστηκαν. Αξίζει και αυτούς τους ανθρώπους που είναι λίγοι [αριθμητικά] να τους τιμήσουμε και να κάνουμε και ένα τρισάγιο στους πρώτους που ήρθαν και πήγαν εκεί, έχτισαν την εκκλησία και ανέδειξαν την πίστη και την ελληνικότητά μας. Ήδη το πρόγραμμα μέχρι τον Μάιο είναι κλεισμένο , αλλά δεν τίθεται θέμα, θέλω να πάω. Άλλωστε είναι και δημοφιλής τουριστικός προορισμός η Τασμανία (γέλια). Αλλά αν ρωτήσετε και τους ανθρώπους που ταξιδεύουν μαζί μου δεν υπάρχει χρόνος. Έχω αγωνία και στεναχωριέμαι γιατί στεναχωριούνται οι άνθρωποι θέλω να τους δω κι αυτούς, γιατί κι αυτοί παιδιά μας είναι.

Ποια είναι η εικόνα που έχετε σχηματίσει για την ομογένεια εδώ, όχι πια εξ αποστάσεως αλλά έχοντας ιδία γνώση και πείρα?

Πιστεύω ότι η καλύτερη ομογένεια που υπάρχει εκτός Ελλάδας είναι της Αυστραλίας χωρίς να θέλω να αδικήσω άλλους αδερφούς μας, Έλληνες σε άλλα μέρη του κόσμου. Δεν ξέρω γιατί ο Θεός έχει ευλογήσει τους ανθρώπους που ήρθαν εδώ. Προσπαθώ να δώσω τη δική μου ερμηνεία και αυτό που σκέφτομαι

είναι οτι οι άνθρωποι αυτοί που έφυγαν τότε από την πατρίδα μας και ήρθαν εδώ ήταν άνθρωποι με θάρρος, οραματισμό. Γιατί ήξεραν ότι φεύγουν και δεν θα ξανάρθουν και έβαζαν μπροστά τους ένα ταξίδι τεράστιο και αυτό για να το κάνει ένας άνθρωπος δεν είναι τυχαίος. Για να φύγει δηλαδή από την πατρίδα και να έχει τέτοιο οραματισμό, θάρρος και πυγμή σημαίνει ότι δεν είναι τυχαίος. Αυτό ίσως, το ότι ο καλύτερος κόσμος έφυγε απ' την Ελλάδα και ήρθε εδώ που είχε το θάρρος είχε τον οραματισμό είχε την τόλμη δηλαδή η καρδιά τους ήταν όπως αυτό που λέει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος που έλεγε στους χριστιανούς «θέλω να είστε ως λέοντες πύρ πνέοντες» – να είστε λέει σαν λιοντάρια που πνέεετε φωτιά – έτσι ήταν οι Έλληνες που ήρθαν εδώ δεν ήταν τυχαίοι.Οι πρώτοι που ήρθαν εργάτες, μεροκαματιάρηδες μου δεν ήταν τυχαίοι. Θα μπορούσαν να πάνε στην Γερμανία , δεν πήγανε, θα μπορούσαν να πάνε στην Αμερική, δεν πήγανε ήρθαν εδώ. Αυτοί που ήρθαν εδώ ήταν άνθρωποι ξεχωριστοί κι ευλογημένοι. Γι' αυτό λέω ότι η ομογένεια μας εδώ είναι κάτι πολύ ξεχωριστό που δεν συγκρίνεται με την ομογένεια που θα συναντήσουμε σε άλλα μέρη του κόσμου. Κι αυτό το λέω διότι εγώ έζησα και στην Αμερική για ένα διάστημα, ήμουνα και στην Ευρώπη, πήγαινα και στην Κωσταντινούπολη, έχω εικόνα των πραγμάτων δεν είναι κάτι που το εικάζω. Δοξάζω λοιπόν τον Θεό γιατί με έστειλε στον χώρο αυτό που έχει την πιο όμορφη, την πιο δυναμική και πιο αυθεντική ομογένεια στον κόσμο. Και θεωρώ τον εαυτό μου πάρα πολύ τυχερό και πολύ ευλογημένο.

Σεβασμιώτατε, παρατηρούμε ότι στις πρώτες σας κινήσεις – το θίξατε και λίγο νωρίτερα στα εισαγωγικά σας σχόλια – είναι να προσεγγίσετε τη νεολαία. Ασφαλώς για να το πράττετε θα έχετε τους λόγους σας και θέλουμε να μας πείτε αυτούς τους λόγους και να μας πείτε τι επιδιώκετε με αυτή την πρωτοβουλία σας, η οποία λαμβάνει παναυστραλιανό χαρακτήρα γιατί είναι συνέδριο νεολαίας στη Μελβούρνη, στο Σύδνεϋ, στην Αδελαΐδα και αλλού.

Σε όλες τις πολιτείες, σε όλα τα μεγάλα κέντρα γίνεται ένα συνέδριο για να προετοιμάσουμε το επόμενο παναυστραλιανό εθνικό συνέδριο που θα γίνει το 2021 – Συνέδριο νεολαίας – Όμως για να φτάσουμε σε αυτό το μεγάλο συνέδριο θέλω να έχω μια προσωπική επικοινωνία με τα παιδιά και προσπαθώ να την έχω. Και στις εκκλησίες που πάω προσπαθώ να έχω μια επικοινωνία με τα παιδιά, αλλά το συνέδριο της νεολαίας θα μου δώσει τη δυνατότητα να τα ακούσω και να με ακούσουν, να με ρωτήσουν πράγματα, θα είμαστε μόνοι μας. Να τους δώσω τη δυνατότητα να εκφραστούν, να μου πουν τα παράπονα τους, να μου πουν αν θέλετε και τί περιμένουμε από τον νέο Αρχιεπίσκοπο, τί περιμένουν από την εκκλησία. Γιατί εντάξει, εγώ μπορεί ας πούμε να έχω χαράξει την πορεία μου, αλλά δε μ' αρέσει να έχω και μια πορεία που να πηγαίνω μόνος μου. Θέλω να' μαστε

όλοι μαζί και αυτό για να γίνει πρέπει να ακούσω και τις γνώμες των άλλων. ‘Οταν αρχίζω εγώ να κωφεύω στις φωνές των άλλων σημαίνει ότι θα μείνω μόνος μου κάποια στιγμή κι αν δεν είναι φέτος, θα είναι του χρόνου, κι αν δεν είναι του χρόνου θα είναι μετά από τρία χρόνια θα είμαι μόνος. Και δεν είναι ο σκοπός της εκκλησίας και του Ποιμενάρχου κάθε Ποιμενάρχου να είναι μόνος του. Σκοπός του Ποιμενάρχου είναι να ενώνει και να είμαστε όλοι μαζί ΄και να προχωρούμε όλοι μαζί.Ο βασικός σκοπός λοιπόν είναι αυτός, να ακούσω τα παιδιά, να μου πούνε τα ίδια τα παιδιά, τι τα απασχολεί, ποιο είναι το βασικό τους πρόβλημα, τι οραματισμούς έχουν, τι περιμένουν από την εκκλησία, από τον Αρχιεπίσκοπο. Και ο δεύτερος και βασικός σκοπός δεν είναι μόνο να ακούσω αλλά έχω και κάτι να τους πω, στα παιδιά. Να αισθανθούν – και θα τους το πω και με τα λόγια μου αλλά θα τους το δείξω και με τη στάση μου και την αγάπη μου – τα παιδιά ότι η εκκλησία είναι ένας χώρος μας χωράει όλους. Να αισθανθούν τα παιδιά ότι ο Χριστός είναι μια πηγή δυνάμεως. Εάν ένα παιδί πιστεύει στο Χριστό δεν θα πάει στα ναρκωτικά. Εγώ γνώρισα παιδιά, εξομολόγησα παιδιά, όπως γνωρίζετε ήμουν καθηγητής στην ιατρική σχολή, ήμουνα μέσα στο πανεπιστήμιο. Γνώρισα λοιπόν παιδιά τα οποία έχασαν το δρόμο τους γιατί πίστεψαν σε ένα παραμύθι και πήραν έναν λάθος δρόμο και όταν παίρνεις τον λάθος δρόμο τότε χάνεσαι. Όταν όμως πιστεύεις στον Χριστό τότε ο δρόμος σου ακόμα και αν έχει παρεκκλίσεις θα έχει μια σταθερότητα. Θέλω να πω στα παιδιά όπως ό,τι αποτυχία κι αν τύχει στη ζωή τους, εμείς τους περιμένουμε και θέλω να τους πω ότι υπάρχει μια πόρτα ανοιχτή που πάντα τους περιμένει. Δηλαδή θέλω να καταλάβουν τα παιδιά ότι η εκκλησία μπορεί να είναι το σπίτι τους και ο Αρχιεπίσκοπος μπορεί να είναι ο πατέρας τους.

Είπατε μια λέξη προηγουμένως που δίνει την ώθηση να πάμε στο ερώτημα, τη λέξη ναρκωτικά. Ανακοινώσατε σχεδόν με το που πατήσατε το πόδι σας στην Αυστραλία μια πρωτοβουλία για σύσταση κέντρου ή κέντρων που θα βοηθούν στην απεξάρτηση των ατόμων που έχουν πέσει – ας μου επιτραπεί να το πω – θύματα των ναρκωτικών. Και αυτό προφανώς για να το κάνετε, θα ενημερωθήκατε ότι το πρόβλημα στις τάξεις της παροικίας είναι έντονο, είναι οξύ.

Είναι μεγάλο το πρόβλημα και ενημερώθηκα από αυστραλιανούς ιθύνοντες. Δεν θέλω να πω τα ποσοστά στον αέρα, εξάλλου αν κάποιος κάνει μια έρευνα στο ίντερνετ θα συνειδητοποιήσει τι γίνεται στην ελληνική παροικία και σκέφτηκα ότι η εκκλησία πρέπει να αναλάβει αυτή την πρωτοβουλία. Διότι εμείς οι Έλληνες έχουμε κι αυτό το ταμπού, όταν έχουμε ένα τέτοιο πρόβλημα το κρατάμε κλειστό, το κρατάμε εσωτερικά οικογενειακό και βασανιζόμαστε. Όταν η εκκλησία αναλάβει μια τέτοια πρωτοβουλία θα πούμε στους γονείς ελάτε, μην το φοβάστε, ελάτε να το παλέψουμε μαζί, ελάτε να συμπορευθούμε. Και πάνω απ’ όλα θα τους

πούμε ότι υπάρχει λύση, διότι υπάρχει λύση για τα παιδιά που έχουν πέσει σε αυτή την οδύνη και έχουν πάρει αυτόν τον δρόμο. Και αυτό δεν το λέω εγώ που είμαι ένας κληρικός ,αυτό το λέει και η επιστήμη. Εάν κάποιος έχει θέληση και αν δώσουμε κι εμείς σωστή κατεύθυνση στα παιδιά τα οποία για τον άλφα ή το βήτα λόγο περνούν αυτή τη δοκιμασία στη ζωή μπορούμε να τα σώσουμε. Λοιπόν, δεν είναι μεγάλη αγωνία να ξέρεις ότι μπορείς να σώσεις παιδιά και να μη σε ενδιαφέρει αυτή υπόθεση; Εμένα με αγγίζει αυτό. Το κέντρο στη Μελβούρνη προχώρα πολύ καλύτερα από ότι το κέντρο στο Σύδνεϋ διότι στη Μελβούρνη βρέθηκε ένας πολύ καλός άνθρωπος από τη στιγμή που το ανακοίνωσα. Και το λέω δημόσια και τον επαινώ και τον ευχαριστώ πάρα πολύ. Είναι ο κύριος Νικόλαος Ανδριανάκος ο οποίος μας έδωσε ένα οικόπεδο. Πήγα το είδα για να είμαι σίγουρος ότι είναι αυτό που θέλουμε, να είμαι σίγουρος ότι έχει πρόσβαση, δεν είναι κοντά στη Μελβούρνη αλλά ούτε και μακριά, γιατί το πρόγραμμα αυτό θα είναι πρόγραμμα κλειστό, όποιος πάει εκεί θα καθίσει εκεί για εκείνο το διάστημα, είναι κέντρο απεξάρτησης. Και ο ίδιος είπε, μου ανακοίνωσε ότι θα δώσει 1 εκατομμύριο για να ξεκινήσει το κτίριο. Αυτό είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό για να ξεκινήσουμε, αυτό σημαίνει ότι με τα χρήματα που μας δίνει ο άνθρωπος αυτός θα ξεκινήσουμε. Εάν δε βρεθούμε τα χρήματα θα πάρουμε δάνειο από την τράπεζα και σιγά-σιγά θα το ξεχρεώνουμε για να είμαστε όσο πιο σύντομα γίνεται έτοιμοι να πούμε στα παιδιά μας ελάτε και να δώσουμε την ευκαιρία σε όποια παιδιά θέλουν να έρθουν και να δοκιμάσουν.

Ποιες είναι οι άλλες άμεσες ή και ίσως μακροπρόθεσμες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η Αρχιεπισκοπή αλλά και συνεπακόλουθα εσείς ως επικεφαλής της; Και όταν λέω Αρχιεπισκοπή εννοώ ευρύτερα η ομογένεια.

Εξαρτάται από την περίοδο, τις περιοχές… Η Αρχιεπισκοπή, όπως ξέρετε, έχει μια ευρύτητα περιλαμβάνει όλη την Αυστραλία. Και είναι αλλά τα προβλήματα του Σύδνεϋ, άλλα της Μελβούρνης, άλλα της Αδελαΐδας […] Γι’ αυτό εξαρτάται, αλλά σε γενικές γραμμές θα προσπαθήσω να σας πω τί βλέπω. Βέβαια να έχετε υπόψη σας και γι’ αυτό παρακαλώ να τύχω της κατανόησης και της επιείκιάς σας, να έχετε υπόψη σας ότι και εγώ ακόμα μαθαίνω. Έξι μήνες δεν είναι ένα αρκετό διάστημα για να πω ότι ξέρω όλα τα πράγματα εκατό τοις εκατό. Η αλήθεια είναι ότι έχω μια καλή εικόνα, πέρασα από τα όλα τα μεγάλα κέντρα. Όπως ξέρετε έχω δει τους περισσότερους ιερείς, έχουν περάσει χιλιάδες άνθρωποι από το γραφείο μου στην κυριολεξία, κανείς μέχρι τώρα δεν μπορεί να πει ότι ζήτησε να δει τον Αρχιεπίσκοπο και δεν τον είδε. Μπορεί να μην είναι σήμερα, μπορεί να μην είναι αύριο, γιατί αντιλαμβάνεστε ότι το πρόγραμμα είναι πολύ πιεστικό και ίσως μπορεί να μην μπορώ να ανταποκριθώ τόσο άμεσα. Οπότε και εγώ μαθαίνω ακόμα, προσπαθώ να μάθω, να ακούσω, όμως με αυτά που ξέρω μέχρι τώρα τι

προτεραιότητες έχουμε. Όσον αφορά τον ελληνισμό μας , το ξέρετε και το λέω συνέχεια θέλω να είμαστε ενωμένοι θέλω να είμαστε μια γροθιά θέλω να είμαστε αγαπημένοι. Δεν θέλω να είμαστε ενωμένοι γιατί εγώ θέλω να αποκτήσω περισσότερη εξουσία. Ό,τι και να γίνει ο αρχιεπίσκοπος είναι αυτό που είναι ούτε παραπάνω πάει ούτε παρακάτω είναι ένας θεσμός αναγνωρισμένος . Αλλά το να είμαστε όμως ενωμένοι είναι χαρά, το να είμαστε αγαπημένοι είναι ευλογία θεού, είναι παράδειγμα στην κοινωνία της Αυστραλίας, το να είμαστε αγαπημένοι είναι παράδειγμα για την οικογένειά μας. Γιατί για σκεφτείτε τα παιδιά τι λένε, γιατί εμείς είμαστε εδώ κι εμείς είμαστε εκεί; Και είναι ελληνόπουλα, έχουμε το ίδιο αίμα, είμαστε από την ίδια πατρίδα, έχουμε τα ίδια ιδανικά, οι παππούδες και αυτών και εμάς και όλων αγωνίστηκαν για την πατρίδα. Θέλω λοιπόν να δώσω μεγάλη βαρύτητα στην ενότητα. Όσο ζω, όσο αναπνέω και όσο καιρό μου χαρίσει ο θεός να βρίσκομαι σε αυτή τη θέση, να ξέρετε ότι θα αγωνίζομαι για αυτή την πολυπόθητη ενότητα. Και μη μου πείτε ότι αναφέρομαι στις κοινότητες. Εχθές πήγα στην ΑΧΕΠΑ . Η ΑΧΕΠΑ δεν είχε καμία επικοινωνία με την αρχιεπισκοπή, αρχιεπίσκοπος δεν είχε πάει ποτέ στην ΑΧΕΠΑ. Πήγα. έκανα ένα βήμα. ξέρω ότι θα επικριθώ από κάποιους, αλλά αυτό δε με απασχολεί, γιατί το μείζον είναι είναι η ενότητα, το μείζον είναι η αγάπη, να είμαστε όλοι μαζί. Αυτό λοιπόν είναι ένα από τα ζητούμενα. Το δεύτερο είναι ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν είμαστε πια εκκλησία μεταναστών και εγώ δεν είμαι πια ο αρχιεπίσκοπος των μεταναστών μόνο. Δεν τους πετάω κι αυτούς αλλά όμως να ξέρετε ότι το ποσοστό έχει αλλάξει αντίστροφα. Οι μετανάστες μειώνονται και οι Αυστραλοί ελληνικής καταγωγής ή και Αυστραλοί που εισέρχονται στην ορθόδοξη εκκλησία αυξάνονται. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να ανασκουμπωθούμε να μελετήσουμε ποια είναι η θέση μας στην αυστραλιανή κοινωνία και τι θέλουμε πως θέλουμε να είμαστε. Να είμαστε μια Εκκλησία που είναι στην άκρη και να λέμε εντάξει έχω τώρα 200 ενορίες, εντάξει είμαι δυνατός. Ή θα πρέπει να σκεφτώ και να πω, κοίταξε να δεις αυτό που έχουμε εμείς είναι ένας θησαυρός τον θησαυρό αυτό της ορθόδοξης εκκλησίας με την ωραία παράδοση με το ευαγγέλιο της ειρήνης με τη ζωή της αγάπης. Αυτό να το κρατήσω μόνο εγώ για τον εαυτό μου ή μήπως να μπω στη διαδικασία να το δώσω και στον άλλον που είναι Αυστραλός, να το δώσω και στον άλλον που δεν πιστεύει πουθενά ,να το δώσω και στον άλλον που ψάχνεται; Το ξέρετε ότι εδώ οι Αυστραλοί έχουνε πολύ μεγάλες πνευματικές αναζητήσεις; Οι άνθρωποι ψάχνουνε, χτυπούν πόρτες και τελικά απογοητεύονται. Γιατί να μη τους δώσω στους Αυστραλούς τη δυνατότητα, όχι να τους πιέσω αλλά να τους πω ότι ξέρετε μία από τις πολλές πόρτες που χτυπάτε είναι και η δική μου. Ελάτε να δείτε τι γίνεται. Όπως το λέει και ο ψαλμωδός «Γεύσασθε καί ἴδετε, ὅτι Χριστός ὁ Κύριος» ελάτε να μας δείτε. Αυτό είναι μία μεγάλη πρόκληση για την αρχιεπισκοπή Αυστραλίας και πρέπει να βοηθήσουμε όλοι μαζί και να συνεργαστούμε να δώσουμε αυτή την

πολύτιμη, ορθόδοξη εκκλησιαστική πνευματική παρακαταθήκη που έχουμε και στον αυστραλιανό λαό. Με αυτό το πνεύμα, με τους νέους επισκόπους στις ιδιαίτερες συζητήσεις που είχαμε μία από τις παρακλήσεις μου προς αυτούς – όχι εντολές, παρακλήσεις – ήταν να κοιτάξετε λίγο και να προσέξετε την αυστραλιανή κοινωνία να ιδρύσετε αγγλόφωνες ενορίες και ήδη έχουμε ξεκινήσει και στην Πέρθη θα κάνουμε και εδώ όπως το ανακοίνωσα και τώρα ετοιμαζόμαστε και στην Αδελαΐδα και πάνε πάρα πολύ καλά. Υπάρχει ενδιαφέρον και η μια θα φέρει την άλλη και αυτό είναι ας πούμε κάτι το οποίο με απασχολεί και θέλω να δώσουμε μεγάλη βαρύτητα και σε αυτό το κομμάτι. Αυτά είναι σε γενικές γραμμές. Τώρα για τα επιμέρους έχουμε το θέμα με τις Βασιλειάδες, η Βασιλειάδα είναι ένας γνωστός θεσμός στην αυστραλιανή κοινωνία ήδη τώρα χτίζουμε τέσσερα επιπλέον γηροκομεία, το ένα θα το εγκαινιάσω τον Μάιο στην Πέρθη έβαλα το θεμέλιο μόλις ήρθα σιγά-σιγά και τα άλλα τα προχωρούμε, είναι ένα στην Καμπέρα και ένα στην Αδελαΐδα που ήδη κι αυτό όταν πήγα είχα ήδη εγκρίνει τα σχέδια. Και προχωρούμε με γοργούς ρυθμούς γιατί έχουμε την τρίτη ηλικία που πρέπει και αυτούς να τους προσέξουμε γιατί ό,τι έχουμε το πήραμε από τα χέρια τους και θέλω πάρα πολύ να τους προσέξουμε.Στο κομμάτι αυτό υστερούμε πάρα πολύ στη Μελβούρνη έχουμε μόνο ένα ελληνικό γηροκομείο κάτω από την αρχιεπισκοπή. Με απασχολεί το ζήτημα εκεί αλλά προς το παρόν δεν είμαι ακόμη έτοιμος να σας πω κάτι όμως το έχουμε στη σκέψη μας.

Το όραμα σας για την θεολογική σχολή του Αποστόλου Ανδρέου πώς βλέπετε να εξελίσσεται;

Από την πρώτη στιγμή που ήρθα με απασχόλησε και με απασχολεί το ζήτημα. Η κατάσταση και εικόνα που έχει τώρα η σχολή δεν με επαναπαύει γιατί πρέπει να είμαι ειλικρινής ήρθα και βρήκα μία θεολογική σχολή με εφτά φοιτητές και απογοητεύτηκα. Διότι δεν είναι αυτό το οποίο θέλουμε ως αρχιεπισκοπή Αυστραλίας. Ήρθα και βρήκα μια σχολή κτιριακά που με απογοήτευσε. Για να σας το πω διαφορετικά να καταλάβετε εάν εγώ είχα ένα παιδί δεν θα το έστελνα στη σχολή να σπουδάσει και μόνο από τον χώρο που έβλεπα. Και αμέσως σκέφτηκα τι θα κάνω με την θεολογική σχολή κάλεσα τους καθηγητές, έχουμε κάνει τρεις ή τέσσερις συσκέψεις. Την πρώτη φορά τους είπα πρέπει να δούμε πως θα δώσουμε τη δυνατότητα σε πολλούς ανθρώπους να σπουδάσουν θεολογία εκμεταλλευόμενοι και τα σύγχρονα μέσα τεχνολογίας. Τους πρότεινα λοιπόν μπορούμε να κάνουμε το εξής και ήταν κάτι το οποίο είχα ήδη εφαρμόσει στην Εσθονία και είχε τεράστια επιτυχία. Ξεκινήσαμε μια θεολογική σχολή από το μηδέν και φεύγοντας μέσα σε τρία χρόνια παρέδωσα μία σχολή με 170 φοιτητές που είναι κάτι πολύ σημαντικό για μια χώρα που είναι το ένα χιλιοστό της Αυστραλίας. Πρότεινα λοιπόν να κάνουμε το πρόγραμμα όλο online εκτός από τις τελευταίες μέρες κάθε εξάμηνο

όπου οι φοιτητές θα είναι υποχρεωμένοι να έρχονται στο κέντρο να είναι 10 μέρες με τον Αρχιεπίσκοπο, να τους γνωρίζει ο Αρχιεπίσκοπος να ξέρω ποιους ανθρώπους θα χειροτονήσω στο μέλλον και να ξέρουνε και αυτοί που πάνε, να κάνουμε κάθε μέρα την λειτουργία μας, να κάνουμε το απόδειπνο μας μαζί, να έχουμε εισηγητές από το Άγιο Όρος , από την Αφρική, τη Ρωσία...Η θεολογία ξέρετε δεν είναι μία εσωτερική υπόθεση. Εάν κάποιος θέλει να γίνει καλός θεολόγος πρέπει να πληρεί πολλές προϋποθέσεις. Καταρχάς δεν πρέπει να περιορίζεται γεωγραφικά ένας καλός θεολόγος πρέπει να ξέρει τι γίνεται και στη Ρωσία θεολογικά και εκκλησιαστικά τι γίνεται και στην Αφρική που δεν έχουν να φάνε τι γίνεται και στην Αμερική που έχουνε πολλά χρήματα τι γίνεται και στην Ευρώπη που είναι μειονότητα τι γίνεται και στην Ελλάδα που είμαστε πλειονότητα. Πρέπει να ξέρει πώς αντιλαμβάνονται τα θέματα της εκκλησίας οι άνθρωποι του κόσμου αλλά και πως τα αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι του Αγίου όρους, οι μοναχοί. Και έτσι λοιπόν να δώσουμε τη δυνατότητα μέσα σε αυτές τις 10 μέρες να υπάρχει ένα εντατικό πρόγραμμα όχι μονάχα ακαδημαϊκό αλλά εντατικό πρόγραμμα εμπειριών, διότι η θεολογία δεν είναι γνώση αλλά είναι πάθος. Το είπα αυτό με τους καθηγητές και αυτός ήταν οραματισμός μου βλέπω όμως ότι οι καθηγητές δεν ήταν σύμφωνοι όλοι και δεν θέλω να επιβάλλω πράγματα. Θέλω να αποφασίζουμε όλοι μαζί και να συμφωνούμε και όλοι μαζί, τουλάχιστον η πλειοψηφία. Αφού λοιπόν είδα ότι δεν συμφωνούνε σε αυτόν τον σχεδιασμό είπα να έχουμε και φοιτητές που παρακολουθούν μόνιμα και online. Και έτσι λοιπόν αφού είπαν ότι θα πρέπει να έχουμε φοιτητές μόνιμα τους είπα αφού νομίζετε ότι αυτό είναι καλύτερο για την πορεία της θεολογίας στην Αυστραλία θα πρέπει να φτιάξουμε καινούργια κτίρια διότι η κατάσταση εδώ δεν μας εξυπηρετεί. Το άλλο στοιχείο είναι ότι η αρχιεπισκοπή επίσης είναι πάρα πολύ πιεσμένη δεν έχουμε χώρο να είμαστε εμείς. Επομένως κάνοντας μία μεταφορά της θεολογικής σχολής σε έναν άλλο χώρο θα αναπνεύσει η θεολογική σχολή αλλά θα αναπνεύσει και η Αρχιεπισκοπή γιατί αυτούς τους χώρους θα τους εκμεταλλευτεί η Αρχιεπισκοπή θα κάνουμε τα γραφεία μας. Δεν έχουμε γραφείο νεολαίας, δεν έχουμε γραφείο για τη γραμματεία, το γραφείο τύπου, το λογιστήριο είναι όλα στριμωγμένα .Και αυτό θα μας δώσει τη δυνατότητα η μεν θεολογική σχολή να αναπτυχθεί με αξιοπρέπεια όπως πρέπει σε έναν Ορθόδοξο θεολόγο , σε ένα παιδί που θα γίνει κληρικός, η δε Αρχιεπισκοπή επίσης κι αυτή να προχωρήσει και να αναπτύξει τους τομείς της στους χώρους στον Ευαγγελισμό.

Εκτιμούμε την ειλικρίνειά σας – και είμαι σίγουρος και οι ακροατές – και θέλω να σας ρωτήσω ευθέως. Όπως ξέρετε ό,τι συμβαίνει από εδώ και πέρα στην Αρχιεπισκοπή εσάς θα κρίνουν πρωτίστως εσάς γιατί εσείς είστε ο επικεφαλής.

Μακάρι να κρίνουν εμένα και μόνο εμένα.

Από αυτά που βρήκατε, μας είπατε για παράδειγμα για την θεολογική σχολή πως θέλετε να την αλλάξετε. Από κάποια άλλα πράγματα που βρήκατε και κατά τη γνώμη σας πρέπει να αλλάξουν κι εσείς θα τα αλλάξετε γιατί εν τοις πράγμασι εσείς θα κριθείτε. Μπορείτε να μας πείτε μερικά άλλα [παραδείγματα], όπως για τη θεολογική σχολή ότι ήρθατε την είδατε, την επαινείτε για ό,τι προσέφερε και θέλετε τώρα να της δώσετε μια νέα κατεύθυνση.

Προσέφερε πάρα πολλά η θεολογική σχολή και ήδη το ότι έχουμε τρεις Επισκόπους από αυτή τη θεολογική σχολή και όχι τυχαίους Επισκόπους – αυτό το τονίζω – δηλαδή ο Μιλητουπόλεως Ιάκωβος, ο Κυανέων Ελπίδιος και ο Σινώπης Σιλουανός είναι τρία διαμάντια της ιεραρχίας του Οικουμενικού πατριαρχείου. Αυτό σας το λέω με βεβαιότητα και εξάλλου αν δεν είχα αυτή την βεβαιότητα δεν θα τους πρότεινα και ούτε θα τους χειροτονούσα. Εγώ δεν γνώριζα κανέναν από πριν έρθω στην Αυστραλία, δεν ήρθα με «περιβάλλον», δεν ήρθα με ατζέντα δεν ήρθα με ανθρώπους δικούς μου, να πω ‘εγώ ξέρετε θα βάλω δικούς μου σε θέσεις κλειδιά, διοικητικές και επιτελικές θέσεις. Όχι – όλους τους γνώρισα εδώ τους μέτρησα και αποφάσισα είναι εκλεκτά παιδιά είναι εκλεκτή Επίσκοποι. Τώρα ο κάθε Αρχιεπίσκοπος ασφαλώς έχει τη δική του ατζέντα αλλά να μην ξεχνάτε το ότι είναι κι άλλες οι εποχές. Άλλες οι εποχές που έδρασε ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Στυλιανός ένας μεγάλος ιεράρχης, άλλες εποχές αυτές στις οποίες έδρασε ο Αρχιεπίσκοπος Ιεζεκιήλ κι άλλες αυτές στις οποίες καλείται να δράσει ο επίσκοπος Μακάριος. Είναι τελείως διαφορετικά τα δεδομένα και καμιά φορά οι ανάγκες καθορίζονται από την εποχή δηλαδή αν ο Ιεζεκιήλ έλεγε ‘εγώ θα ιδρύσω αγγλόφωνες κοινότητες’ θα τον έλεγαν τρελό. Τώρα εμένα δε νομίζω να μου πει κανείς ότι είμαι τρελός μπορεί να μου πουν ‘είσαι κάπως τολμηρός’ αλλά δεν θα το θεωρήσει και κανείς τόσο παράλογο όσο θα το θεωρούσε την εποχή εκείνη […] Ε λοιπόν ανάλογα με τις ανάγκες προσπαθούμε να χαράξουμε την πορεία. Οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί, είπα ότι πρέπει να γίνει μια ανακαίνιση και στην Αρχιεπισκοπή. Η Αρχιεπισκοπή πια δε μας χωράει, έχει αυξηθεί ο αριθμός των ανθρώπων μας, έχουν αυξηθεί οι ανάγκες μας, πρέπει το κέντρο η Αρχιεπισκοπή που είναι η καθέδρα του Αρχιεπισκόπου να είναι ένα κέντρο ισάξιο αυτού του οποίου εκπροσωπεί, όπως έχει η Καθολική εκκλησία, όπως έχει η Αγγλικανική εκκλησία όλα αυτά έχουν τη δική τους σημασία. Τώρα τώρα όσον αφορά για άλλες δομές, όπως είδατε η Πέρθη που δεν είχε Επίσκοπο απέκτησε Επίσκοπο, το ίδιο και η Βρισβάνη, νομίζω τα είδατε, κάποιες διοικητικές αλλαγές που έγιναν είναι γνωστές πλέον και αποδεκτές. Μπορώ να πω ότι οι άνθρωποι χάρηκαν πολύ με

αυτές τις αλλαγές που έγιναν. Και στη Βρισβάνη που έχουνε τώρα τον δικό τους Επίσκοπο μπορεί να παρίσταται και να μας εκπροσωπεί σε όλες τις αρχές εκεί σε κάποια γεγονότα δι-εκκλησιαστικά που γίνονται. Πάει ο Καθολικός επίσκοπος, πάει ο Αγγλικανός Επίσκοπος κι εμείς στέλνουμε έναν παπά. Γιατί να μην πηγαίνει και ο δικός μας Επίσκοπος, αφού έχουμε αυτή τη δυνατότητα;

Προ της αφίξεώς σας Σεβασμιώτατε – και το είχαμε θίξει και στην πρώτη συνομιλία που είχαμε τέλη Μαΐου αρχές Ιουνίου γινότανε πολύς λόγος – πολλά ήταν τα δημοσιεύματα αλλά κι ακόμη ο ίδιος ο Πατριάρχης είχε αναφέρει τη λέξη – περί κατατμήσεως της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας. Αυτό έχει «φύγει» από το τραπέζι των συζητήσεων, υπάρχει ακόμα ως σκέψη στο Φανάρι; Και να εξηγήσουμε όταν λέμε κατάτμηση εννοούμε να δημιουργηθούν μητροπόλεις σε διάφορες πολιτείες της Αυστραλίας.

Καταρχάς να σας πω το εξής, εγώ ήρθα εδώ στην Αυστραλία όταν το θέμα ετέθη και τους είπα ‘εγώ δεν μπορώ να πω εάν δεν πάω να δω, δεν μπορώ να κάνω μία γνωμάτευση – ας μου επιτραπεί ο όρος αλλά επειδή έχω και το ιατρικό υπόβαθρο θα χρησιμοποιήσω τον όρο – δεν μπορώ να κάνω γνωμάτευση στον ασθενή εξ αποστάσεως. Πρέπει να τον δω, να τον αγγίξω, να τον ψηλαφήσω, να δω την κλινική του εικόνα και θα σου πω. Αυτό λοιπόν είπα θα πάω στην Αυστραλία, θα δω ποιες είναι οι ανάγκες της εκκλησίας, θα δω ποιες είναι οι επιθυμίες των ανθρώπων, του κλήρου και του λαού. Το να γίνει κατάτμηση της Αρχιεπισκοπής κατά μία πλειοψηφία 99 τοις εκατό δεν είναι ένα σχέδιο αποδεκτό ούτε ο κλήρος το θέλει ούτε ο λαός το θέλει. Θέλει να είμαστε μία έννοια Αρχιεπισκοπή. Τώρα επειδή εγώ δεν φοβάμαι να λέω και τη γνώμη του όπως ξέρετε, ούτε και εγώ συμφωνώ για την Αυστραλία να αποκτήσει πέντε Αρχιεπισκόπους δε συμφωνώ ξεκάθαρα. Και όταν αυτή τη στιγμή εμείς μιλούμε για ενότητα γιατί να δώσουμε πρώτοι το κακό παράδειγμα της διαίρεσης; Δεν έχουμε αυτήν την πολυτέλεια αλλά και πρακτικά δεν έχει να προσφέρει τίποτα. Δηλαδή αν ρωτήσεις τους τρεις τέσσερις που ξεκίνησαν αυτή διαδικασία, αν τους ρωτήσεις τι θα προσφέρει αυτό στην Αρχιεπισκοπή και τον ελληνισμό δεν έχουν απάντηση σου δώσουν.
Σεβασμιώτατε μπορούμε να σας χαρακτηρίσουμε δημοσιογραφικά – γιατί ξέρετε ότι σας παρακολουθούμε στις δραστηριότητές σας – άνθρωπο των λύσεων, με την έννοια ότι κάποια χρονίζοντα προβλήματα που κληρονομήσατε τα διευθετήσετε. Εννοώ με κοινότητες που δεν υπάγονταν στην Αρχιεπισκοπή σας προσέγγισαν και επήλθε λύση. Είναι αυτός λοιπόν ένας στόχος σας; Δηλαδή να πράξετε παν το δυνατόν – και μέσα βέβαια στα πλαίσια των κανόνων που διέπουν την εκκλησία – ώστε να δοθεί τέλος σε καταστάσεις που είναι χρονίζουσες και η παράταση τους εντέλει δεν εξυπηρετεί κανέναν; Είπατε πριν κι εσείς τη λέξη κοινότητες δεν

υπεκφεύγω αναγνωρίζω και εγώ – σε αυτή την κοινωνία ζούμε – υπάρχουν λίγες ακόμη κοινότητες που δεν ανήκουν στους κόλπους της Ελληνορθόδοξης Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.
Ευχαριστώ πάρα πολύ καταρχάς που μου δίνετε τη δυνατότητα για να πω κάτι που πρέπει να γίνει σαφές. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος δεν ήρθε εδώ για να καταργήσει τις κοινότητες και καμία κοινότητα. Οι κοινότητες έχουν την ιστορία τους, το παρελθόν τους, σέβομαι στα συμβούλιά τους. Και στο Clayton τώρα στην κοινότητα που ήρθε στην Αρχιεπισκοπή δεν άλλαξα κανένα μέλος δεν έκανα καμία παρέμβαση στο καταστατικό τους. Το πρόβλημα που υπάρχει όμως εδώ στην Αυστραλία ξέρετε ποιο είναι; Ότι η κοινότητα θέλει να έχει τον ρόλο του Αρχιεπισκόπου, αυτό δε γίνεται και όλα τα προβλήματα που έχουμε είναι γι' αυτό. Διότι ο πρόεδρος της κοινότητας νομίζει ότι μπορεί να διορίζει παπά, να χειροτονεί παπά να εκλέγει, Δεσπότη, να απολύει, να μεταθέτει παπά να τιμωρεί παπά... Αυτά ανήκουν στην εκκλησία και αν κάποιος θέλει να λέγεται Ορθόδοξη κοινότητα θα πρέπει να είναι Ορθόδοξος. Όποιοι κάνουν αυτά τα πράγματα δεν είναι ορθόδοξοι, με συγχωρείτε και αυτό είναι πασιφανές. Δεν κατηγορώ κανέναν αλλά θα πρέπει κάποια στιγμή να μιλήσουμε και με τη γλώσσα της αλήθειας. Δεν ήρθα εδώ να καταργήσω καμιά κοινότητα όλες οι κοινότητες να υπάρχουν, να έχουν την δραστηριότητά τους, να έχουν την πορεία τους, να έχουν την μαρτυρία τους να κάνουν όσα προγράμματα θέλουν, να αγωνίζονται για τον ελληνισμό και να τους στηρίζω και εγώ αν μπορώ να τους στηρίξω γιατί ίσως να κάνουν και πράγματα που λόγω της θέσεως και λόγω της ευρύτητάς της δικαιοδοσίας μου να μην μπορώ να τα κάνω. Όμως είναι μεγάλο πρόβλημα που οι κοινότητες δεν έχουν καταλάβει ότι δεν μπορούν να έχουν οι λαϊκοί τον ρόλο του Αρχιεπισκόπου και ότι δεν μπορεί η κοινότητα, το συμβούλιο της κοινότητας να υποκαθιστά την εκκλησία. Αυτό δε γίνεται. Όσο αυτό δεν το καταλαβαίνουμε δεν μπορούμε να προχωρήσουμε. Και η αγωνία μου και ο αγώνας μου είναι ακριβώς αυτό να πω στις κοινότητες ότι κάντε αυτό που σας ανήκει αλλά μην κάνετε αυτό που ανήκει σε μένα.

Πάντως το πρόβλημα δεν είναι τόσο οξύ όσο παρουσιάζεται. Σε ένα μεγάλο βαθμό οι περισσότερες κοινότητες ανήκουνε στην Αρχιεπισκοπή. Κατανόησα από τα λεγόμενά σας ότι και ένας να είναι μακριά σας εσείς τους θέλετε μαζί.

Όταν λέμε κοινότητες και ίσως εγώ θα έπρεπε να το διευκρινίσω, αναφέρομαι στις κοινότητες που δεν ανήκουν στην Αρχιεπισκοπή παρότι έχουν εκκλησίες Ορθόδοξες και γι' αυτό έχουνε πολλά πρακτικά προβλήματα δεν τους αναγνωρίζει κανείς. Τις προάλλες μου τηλεφώνησε ο Μητροπολίτης Θήρας και μου είπε 'είχαμε μια μεγάλη δυσκολία εδώ, ήρθαν κάποιοι να κάνουν τον γάμο τους είχαν κανονίσει

το κέντρο, είχαν κανονίσει το ξενοδοχείο, ήρθα και 80 άτομα από την Αυστραλία, μας φέραν τις άδειες γάμου και δεν έγραφε επάνω Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας Μακάριος’, λέει εμείς δεν αναγνωρίζουμε ως Ορθόδοξοι, η Ορθόδοξη εκκλησία αναγνωρίζει έναν Αρχιεπίσκοπο . Αυτό είναι το πρόβλημα.

Στην επόμενη κουβέντα μας θέλουμε να μιλήσουμε και για την κρίση Πατριαρχείου Ρωσίας με τον Οικουμενικό θρόνο, τον διάλογο της Ορθόδοξης εκκλησίας με τους δυτικούς στη Ρώμη και άλλα μείζονα ζητήματα. Δεν έχουμε όμως τώρα τον χρόνο γι’αυτό και θα περάσουμε σε μία ερώτηση προσωπική. Νέος άνθρωπος είστε ούτε καν 50 ετών, τι σας ώθησε στην ιεροσύνη Σεβασμιώτατε;

Είναι κάποια πράγματα που τα αισθάνεσαι αλλά δεν μπορείς να τα εκφράσεις. Θυμάμαι από πολύ μικρός στη ζωή μου ήθελα να γίνω μοναχός και έτσι μεθόδευσα όλη μου τη ζωή και έγινε μοναχός σε πολύ μικρή ηλικία 19 ετών. Δεκατεσσάρων ετών αποφάσισα να φύγω από το σπίτι μου να πάω στη Ριζάρειο εκκλησιαστική σχολή γιατί είχα αγωνία για την ιεροσύνη και ρωτούσα που είναι καλή σχολή που είναι καλή σχολή. Και ενώ είχαμε στην Κρήτη σχολή έμαθα στην Ριζάρειο οι σπουδαστές φοράνε ράσο. Λέω σ’ αυτή τη σχολή θα πάω γιατί είχα αγωνία να βάλω το ράσο πιο μπροστά. Αυτό σημαίνει ότι από την ηλικία των 14 ετών φορώ τα ράσα. Δεν έχω – και σας το λέω με πολλή ειλικρίνεια – δεν έχω στο μυαλό μου εικόνα του εαυτού μου χωρίς ράσα. Και αυτό το χαίρομαι δεν έχω μετανιώσει είμαι πάρα πολύ χαρούμενος ο Θεός με ευλόγησε γιατί έζησα σε όλα μου τα χρόνια σε ένα μοναστήρι μέχρι που έγινα επίσκοπος. Πρωί βράδυ ήμουν στο μοναστήρι, πήγαινα στην Αρχιεπισκοπή έκανα το διακόνημά μου την υπηρεσία μου και μετά επέστρεφα στο μοναστήρι. Και ήταν πάρα πολύ όμορφα χρόνια, νομίζω ότι κι αυτό ήτανε μέσα στο σχέδιο του θεού διότι αυτά τα χρόνια διάβασα πολύ, έγραψα πολύ, προσευχήθηκα πολύ και έτσι γέμισαν οι μπαταρίες και τώρα έχω αποθέματα. Διότι τώρα – επειδή μου λέτε να είμαι ειλικρινής και ο Αρχιεπίσκοπος καλώς Ή κακώς πάντοτε πρέπει να είναι ειλικρινής με τον λαό του – τώρα δε ζω όπως ζούσα τότε. Τώρα δεν έχω το χρόνο να διαβάζω όπως διάβαζα τότε, δεν έχω το χρόνο να προσεύχομαι όσο προσευχόμουνα τότε.

Τί διαβάζετε αυτή την περίοδο; Ξέρω ότι δεν σας μένει χρόνος αλλά υποθέτω λίγο πριν πέσετε το βράδυ μάλλον ανοίγετε ένα βιβλίο;

Θα σας πω, διαβάζω τα κείμενα του Αγίου Ισαάκ του Σύρου αυτή την περίοδο γιατί είναι κείμενα πολύ παρακλητικά δηλαδή δίνουνε χαρά στην ψυχή. Και διαβάζω αυτά τα κείμενα συνήθως το πρωί. Σηκώνομαι πάρα πολύ πρωί για να είναι το μυαλό μου καθαρό και για να ξεκινάω πάντοτε τη μέρα μου με τον λόγο του Θεού, με μια πνευματική ας πούμε κίνηση. Αφού σηκωθώ το πρωί και πλυθώ κάνω λίγο

την προσευχή μου και μετά διαβάζω κάτι και μετά ξεκινάω τις δουλειές στο γραφείο.
Τώρα πια είστε μετανάστης κι εσείς σαν κι εμάς επί μονίμου βάσεως. Τί σας λείπει περισσότερο από την πατρίδα, την Κρήτη;
Τίποτα. Εδώ μου τα’ δωσε ο Θεός όλα. Δε μου λείπει τίποτα, είμαι πάρα πολύ χαρούμενος και πολύ ευχαριστημένος.